

Szerkesztőség:
Kazinczy-utca. 1. sz. I. em. (Király-utca sarkán).
Kiadóhatal:
Wolf M. könyv-és papírkereskedésben, Király-utca, Hattyu-épület.
Megjelenik vasárnap kivételével mindennap este 3 órakor.

PÉCSI UJSÁG

(„PÉCS”)
POLITIKAI NAPILAP

Előfizetési árak:
Helyben:
Egész évre. 10. —
Egy hóra. . . 1. —
Videkre:
Egész évre. 12. —
Egy hóra. . . 1.20
Egyes szám ára
Pécsett 4 kr., vi-
deken 5 kr.
Egyes számok
kaphatók minden
lapelérőn.

Pécs, 1894.

Szerda, július 4.

158. (1221.) szám.

Pécsi nemzeti színház.

Bizshén emelkednek a Király-utcaiban a pécsi nemzeti színház falai. Magasan nyulnak az égbe. Két arra visz utja, örömtelt szívvel nézi a kultúra, a művelődés, a város szépérvé-kének e hangos hirdetőjét, mely annál becsesebb reánk nézve, mivel ezen épület a régi katonai kórház helyén emelkedett, mely évtizedeken keresztül mint a maradiság jelképe megakasztotta a város legszebb utcájának fejlődését, architektúrái ki-egyenlítését és továbbfejlődését. A színház megépítése fölbresztette az éveken keresztül szunnyadó építési kedvet. Mintha varázspálcával érintették volna az egész környéket. Diszes paloták emelkednek a romokból, egyik szebb a másikkal, a téglagyárakból melegiben kapkodják az izzó téglákat, minden kéz foglalkoztatva van, siet-ten, rohanunk előre, hogy elmondhatjuk, soha Pécs még oly virágzó, oly elhatározott uton jár, oly tervszertlen előretörő nem volt, mint most. Mindenekföött emelkedik a pécsi nemzeti színház bearayozott kupolájá, ennek csúcsán a magyar géniusz, mely serkentsen, buzdítson és lelkesítsen, hogy a megkezdett uton haladjunk tovább, dacolva elleneinkkel, dacolva a sors csapásaival, melyek beuntinket meg nem kíméltek. Dacolva a sötétséggel, mely gátat akarna vetni fejlődésünk elé. — Pécs ma már meg nem állhat, előre kell men-nie, mindig, megállapodás nélkül.

Holnap este bezáródik a pécsi nyári színház deszkakapuja. A pécsi közönség valóságos önmegtadással ülte nyole éven keresztül a kényel-mentlen fakoltmány kemény padjait. Lemondott kényelméről, mert csakis a színelőadást akarta élvezni, és most már ennek vége lesz. Elémúlt a nyári színházban a színjáték, a fakoltmányt lebontják, — jó lesz vele tüzelni: a jövő évben pedig ünnepe-lyesen az új, szép színházba vonulnak be a műzsák, kik, hála Somogyi Károly színiigazgató középserűsége-t mindig messze túlszárnyaló elő-adásainak, a deszkaházban mit sem veszteknek nimbuszukból, hogy most sértetlenül, csak erősödve és gyarapodva vonulhatnak abba a diszes palotába, melyet a polgárok áldozat-

készsége és a város kulturális pozí-ciójának megértése után nekik a leg-szebb utcában, a legszebb helyen nagy díszszel és erejét meghaladó áldozatokkal emelt. Gyűljünk össze holnap buesura a nyári színházba, mert meg nem engedhető, hogy ab-ban a jövő nyáron újlag előadások tartassanak. Tizenöt hónapon keresz-tül nélkülözni fogjuk most a színi előadásokat, hogy akkor annál na-gyobb érdeklődéssel és kíváncsisá-gal nézzünk az új színház megnyí-tása elé.

Az új színház 1895. évi szeptem-ber hó végén fog megnyitni. Milyen lesz az új színház, megfelelő-e az egy modern fejlődő város igényeinek, ele-gendő nagy színpaddal és nézőterrel bir-e az, most ne kutassuk. Ha ezek a főkéllékek el is volnának hibázva, ami egyelőre bebizonyítva nincs, — ne gáncoskodjunk, nemuljon el a szemrehányás, melylyel ma a bajon ügy sem segíthetünk. Az új színház-t lebontani, sem átalakítani nem lehet. A színház emberei félnek ezen hibáktól, a szakértők nem hallgathat-ják el aggodalmaikat ezen szembe-tető hibákkal szemben, de nekünk nem lehet ma hivatásunk firtatni az elé-gültséget, hanem azon teendők megbeszélése, melyek haladéki nélkül foganatosítandók, hogy a színház meg-nyitására ezeket illetőleg megállapo-dás és végleges intézkedés történjék.

Mindenekelőtt megtagadandó a nyári színházban az előadások folyta-tása. *E célból szükséges, hogy a nyári színikor lebontassék.*

Megalakítandó, illetőleg *rekon-struálendő a színi bizottság*, melynek hivatása már most gondot fordítani, kinek adassék bérbé, esetleg bér nél-kül is az új színház. *Erről már most kell gondoskodni*, még mielőtt a nevesebb, — tehát több garanciát nyújtó direktorok más városokkal kötik meg szerződéseiket. Nem va-gyunk ma még tisztában Somogyi Károly igazgató szándékával és ter-veivel, csak annyit tudunk, hogy szerződéses viszony köti őt Szeged-hez, a miért is bizonyossággal arra számítani, nem lehet. Már most tekintet-be véve, hogy Pécsnek lakosai szá-mát messze túlhaladó színházba járó

közönsége van, ha nem is min-dig, de addig, míg a színház az újsg íngerével bír, tömegesen fog a színházba tudni. — Ily körülmények között a legnagyobb társasággal bíró igazgató is bátran reflektálhat a pécsi színházra és a saiont még mindig nyereséggel fogja zárni. *De az igaz-gató személyét illetőleg még ezen nyár folyamán tisztába kell jönnünk*, nehogy kénytelenek legyünk oly igazgatóval beérni, ki Pécs igényeit ki nem elő-gítheti. A színi bizottságnak a színpad berendezését és fölszerelését illetőleg kell határozatokat hozni, minden oly sokoldalú tevékenységet igényel, hogy a színi bizottság összeállítására kiváló gondot és sülyt kell fektetni.

Minden késedelem ezen irányban káros az ügyre nézve és ha már dí-szes palotát emeltünk a magyar nem-zeti színészetnek, legyünk rajta min-den erővel, hogy abban a színészek is, de a műzsák is magokat jól és otthonosan érezzék. A nyári színház-nak pedig, melyben annyi élvezetes előadásnak voltunk részesei, úgy Somogyi Károlynak, kinek nem volt oka az épület létesítése körül hozott áldozatait megsajnálni és a magyar szí-nészetnek, mely itt a szó legszoro-sabb értelmében meleg ágyra talált, istenhozzádot mondunk a mai napon.

Viszontlátásra a diszes pécsi nem-zeti színházban!

HIRROVATUNK.

Pécs, július 3.

— **Személyi hír.** Gróf Draskovics Ivan selyei nagybirtokos, ki eddig Karlsbadban tartózkodott, hétfőn f. hó 2-án Baranya-Sellyere érkezett. — **Íróger** Károly, a 44-ik gyalogezred parancsnoka 8 napi szabadsággal Pécsről elutazott.

— **Személyi hírek a kir. ítélőtáblánál.** *Blaskovich* István pécsi kir. ítélő tábla el-nök tegnap reggel egyhavi tartózkodásra *Gastinba* utazott. *Balogh* Károly kir. ítélő-tábla tanácselnök haszonlókepp megkezdte már nyole heti szabadságidejét s a napok-ban birtokára, a nógrádmegyei *Püner* fog utazni. *Porosz* Miksa dr. kir. ítélőtábla tanácsjegyző-albiri tegnap kezdte meg szünetidejét és *Mürzzschlaga* bent adúlni.

— **A vízhiány.** Szinte nyögnek belé a házigazdák, olyan büntetésüljárt szab ki rájuk a rendőrkapitányság amint, hogy a vízveze-téki csap elzárására nem fordítanak gondot s lelkiismeretlenül folyani hagyják a vizet, melyről már a legutolsó bugris is tudja, hogy kevés. A bugris tudja, hanem az „intelligens” (?) házigazdák zöme nem

tudja, mert nincs lelke s így nincs lelkiismerete sem, mert indolens, mert lusta az eszejárása, mert a bugris nő — a francia burgeois nyomán — őt illeti meg jogosabban, mint azt a külvárosi, kevésbé tanult, de az első intésre szőftogató népet. Ilyen körülmények között nem érezünk nagy foku orromlást, mikor arról vesztünk tudomást, hogy a rendőrkapitányság egyik másik „intelligens” (?) háziurat a vezeték hangyájaként, föléletes följelölettel miatt és a víz pazarlása miatt néha 50 frtig terjedő pénzünettel sújtja.

— **A Pécsei Polgári Daloskör hazatérése.** A katonai csak az első esata teszi katonává; addig csak fegyverhordozó, a ki nem tudja, mire kell az a fegyver s hogyan bánjék vele. A *Pécsi Polgári Daloskör*, ez az ifjú énekegyteljes Pécsnek helyesen eslekedett, hogy elment Szombathelyre, az ott rendezett dalosversenyre, mely neki a folvartató első tüzében szerepelt. Helyesen eslekedett, hogy nem Fiumába ment, a hol a magyar dalművészet erős, kipróbált harsanyi légiózára álltak egymással szembe mérkőzésre s a hol ezek a fiatal újonok talán a fegyverre meg merték volna elsátni a nekik még újszerű esztaják között. Szombathelyi dalosversenyre volt a nekik való legalkalmasabb esatár, a melyen a mérkőző felek erői leginkább álltak arányban az övékkel. Első tüzüknek jó volt ez így s jól is álltak meg a helyükön. Mikor egy teljesen a kezdés stádiumában álló énekkar, esupa költő nem ismerő iparosokból toborozva, kiáll két-három olyan daloskörrel szembe, melyeknek hanganyaga sok gyökerrel által esizsolt, képzett, melyeknek tagjai által a zene, az énekelni tudás nem ismeretlen fogalom s az a fiatal daloskör — csak egy gégetelmikai akadályt mutatult — hogy csaknem első helyre nem klasszifikáltak: olyan eredményre, a minek szülő anyja a Komoly ambó, a kitűzött cél felé való törekvés, kitartó szorgalom. A dunántúli dalosverseny az a helyes határozatot hozta, hogy nem tuz ki díjakat, melyek egymás ellen anyarkodásra s a szovetkezett szétbontásúrtásra üzik a dalosköröket; hanem tulajdonságok szerint osztályozza a versenyzőket s arról okmányt állít ki. Így egyik daloskör se megy megsegyenülten haza, valamennyi vízi haza bizonyítványt muzsikális eredmények, de egyszersmind az intézés is, mely hibáikra, illetőleg még potólatlan hiányaira rámutat. Ez célra fog vezetni: a dalművészetnek magas nívóval emelésére túl a Dunán s ez lesz erőssége a dunántúli dalosversenyeknek. A *Pécsi Polgári Daloskör* klasszifikációja, a benne megörökített kritikái jegyek szerint, a Szombathelyen versenyzők között a harmadik helyre sorozza hirtokosait. Jeles bizonyítványt ez a zenelag mivel győri ének- és zeneegylettel s a komáromi sör szervezőt régi dalosegylettel szemben, mely két versenyző egy-egy fokkal elője került a Pécsei Polgári Daloskörnek. Jól s becsülettel végzete dolgukat, tegnap este érkezték haza a daloskör tagjai *Jobst* László úr, elnök vezetése alatt. A pályaműveken nyelvélsükre a *Pécsi Daloskör* több tagja jelent meg, kik az utolsó orában meg értesülhettek lapunk után a dalostársak jövőrelét. Beszéd nem volt, de szíves, meleg üdvözlés, mely kifejezte a dalostársak sikere fölött érzett örömet. Ha a város véletlenül nem lett volna már föllöngözve az itt időző természetadatok tiszteletére, hát ók, a sikerrel visszatért daloskör érdemelt volna meg, hogy utjuk lobogódisz között vezessen be a városba.

— **Kneipp-egyesület Pécsett.** Ma delőtt alakult meg az 50-ik pécsi egyesület meg péczi a Kneipp egyesület pécsi fiokja, mely penteken fogja megtartani első Kneippolást.

— **Jóváhagyott fizetésjavítások.** A helygimnázium jóváhajtása a közgyűlésnek azon határozatát, mely szerint a város főszámvevőjének 1400 frt helyett a fizetése 1600 frt legyen, továbbá, hogy a főszámvevő és pénztáros a harmadik napidíjazottal egybe a másodikba helyeztessek, végül hogy a végrehajtási ügykör vezetésére kiküldött számtiszt fizetése 800 frt helyett 900 frt legyen.

— **A pécsi vízvezeték szakértői szemléje.** A város középületi megtekintő bizottságok közül a vízvezeteki bizottság dr. *Czyser* Kornél miniszteri tanácsos elnökelte alatt már tegnap delután kezdte meg munkáját. Hosszú kocsisorban a Tettyére érkezte, itt Raich József városi főmérnök fogadta őket. Mindenekelőtt a forrást tekintették meg, melynek Raich *utalt az alacsony vízállásra*, a mennyiben jelenleg csak 1200—1300 cm.³ vizet szolgáltat a forrás naponta, mi néha 80000 cm.³-nél is többet, okát ennek úgy akarván megfejteti, hogy a espadák úgy télen, mint tavasszal majdnem minimális volt. — *Legelő* geológus azonban figyelmeztette a bizottságot azon körülményre, miszerint *egész Közép-Európában a espadák 2 év óta igen eskeley* és érdemesnek mondotta azon összefüggés után kutatni, mely ezen körülmény és a pécsi környéknek hasonlólag 2 év óta espadék minimuma között van. A miniszteri tanácsos behatóbban kérdőszóködtet a víz hűfoka, nyomásának ereje, valamint egyéb körülményei fölél, fölvilágosított körvén azon állításra vonatkozólag, mely szerint a *2 év elötti pécsi tízfusz-járvány a víz szennyezésével volt összefüggésben*. *Barts* dr. pozsonyi kórházi főorvos utalt arra, hogy a pozsonyi vízvezeték naponta 100000, de nagyobb szakéséglet esetén még 200000 cm.³ vizet is ad, míg a pécsi vízvezeték jelenleg 1200 cm.³. Mily óriási különbséget a rendelkezésre álló vizet illetőleg Pécs és Pozsony között. Ezután a nagy reservoirt tekintették meg, mely *szerecsenes konstrukcióját illetőleg, eddig páratlan a nemben*, a mennyiben tisztán betonból készült. Itt a miniszteri tanácsos több szakkérdést intézett a víz tisztítását illetőleg a pécsi szakemberekhez, valamint ezen reservoir berendezéséről, több irányban szolgálva utbaigazítással és jó tanácsokkal.

— **A mohácsi bankóhamisítók.** A mohácsi bankóhamisítók, mint tudóstónok telegrafiala tegnap a Tegethof közössel Budapestre szállítottak. A tíz bűnös parasztot nyole esendő kísérte a fővárosba. Az elfogott parasztot azt vallottak, hogy a bankóprekett „uri emberek” adtak el nekik. A vizsgálat folyamán kintt, hogy a parasztot igazat vallottak, hogy tényleg urasan oltozték emberek jártak Mohácson, kik boldog-boldoglatannak kinalgatták gépeiket. Azt a két úr egyent tegnap Budapestre elfogták és Mohácsra szállították, honnan a bankóhamisítás ügyében megindított vizsgálat befejezése után ismét visszahozták őket a fővárosba.

— **Öngyilkosság.** *Sikhsról* írják lapunknak, hogy ott a szállíthgyben *Kovacs* János 40 éves parasztagazda június 30-án öngyilkosságot követett el. Kötséghosszosságban, hogy szegény volt és felesége elhagyta, fölakasztotta magát.

— **Az Isten áldása.** *Bolnanyból* írják a Pécsi Újságnak: Folyó hó I-én Grossmann Salamon kereskedőnél szolgálatban levő *Rizsits* Rádó Kocsisnak felesége három óra fiút szült, mely gyermekre a bolnányi gör. kelt. plébános részéről reggeli 6 és 7 óra között az ur szentségével láttatták el és Petrus, Paulus és Jacobus nevreke keresztelteték. Az egész közösg másról sem beszél, mint e nagy áldásról, a szegény anyja pedig könyörgő, hogy a gondviselés tartsa élthen gyermekeit.

— **A hercegprímás a kesztelyi gimnázium tanulóihoz.** A kesztelyi főgimnázium tanári kara az intézet növendékeivel kiindulást rendezett Balatonfűréde és ez alkalomból fogadást jelentkeztek Vaszary Kólos hercegprímásnál, ki a fűréde idején Balatonfűrédi nyaralójában tölti. Mint levelezők írja, a kirándulók a fűrédek igen rokonszenvesen fogadták, azután a tanulók a fűrédi kápolnában misét hallgattak és innen rendezett sorokban a hercegprímás palotájába vonultak. A hercegprímás a nyaraló keletre néző egyik ablakából nézte a fölvonulást és látszott rajta, hogy mennyire meg van elégedve az ifjak szépen fejelezett katonai tartásával. A gyönyörűen parkirozott udvarban félkörbe állott az ifjuság és a „Szózatot” énekelte szépen és nagy lelkesedéssel. Majd azután a „Vadászlat”-ra gyujtott rá, melynek végeztével megnyílt azon emeleti ablak, mely mögött az éneklés alatt a primás állott és fején a biboros appával, vállain fekete köpenyvel, a benécs egy-szerű, azonban bíbor zsinórral szegélyezett szerzetesi ruhájában ott állt az ország legelső főpapja: s az öröm könyvétel szemében, kezében lassú, de azután mindig erősebb és erősebb hangon körülbelül a következő beszédet intézte az ifjusághoz: „Midőn szülőföldem ifjuságát magam előtt látom, fölbednek szívemben mindazon érzelmek és kedves emlékek, melyek engem Kesztelyi városához és a kesztelyi gimnáziumhoz kötnek. Kesztelyen láttam először a napvilágot, ott éltam át ifjuságom hajnalát; azon gimnáziumban kezdtem tanulmányi pályámat, melynek önk ma növendékei: s végül az én szívemben is azon red esepette a hazafias érzelmeket, mely önökét tanítja. Nagyon szívesen veszem tehát látogatásukat, melyrelek nekem igazán nagy örömet szereztek. Ennek a napnak az emlékére csak azt az egyet kérem önököt, hogy valamint annak a zászlónak, melyet kezükben lobogtatnak, három színe van: piros, fehér és zöld, épen úgy három dolgot ne feledjenek soha el; ezek: az Isten, Király és Haza iránti szeretet. Legyenek rendületlen hívei az egyháznak; hű és engedelmis alttvalói a királynak és szorgalmas, munkás polgári a hazának! — Tíjének!” Ez arany szavakra nem maradt szárazon, könyvezett a kirándulók aprajánysága, s a mely érzési, fölindulástól elfojtott hangon mondott éjének egy hangzottak a távolban, mintha imát zenedeztett volna. A jóság, a szelidség és a nyájosság egyesítet kellemével bíró esztajáj főpap úgy állott ott a nyitott ablaknál, mint egy átszemeltült, megistenített eszményi lény. Az ifjuság mindegyre könyvezett... Lassú, mely és szívhöz szóló melódikus hangon kezdé el azután a „Buesudal”-t, a melynek távolban elveszett mélabbas hangjai után fölhangzott a kommandó szava; és kezdő lobogtatás és folytonos éljenzés közt vonult ki az örökké emlékeztető helyről. A hercegprímás pedig nyájias mosolygás közt inett kezével buszt, s midőn az ifjuság a nyaraló nyugati része felé az utéira került, egy másik ablaknál újra megláthatta a primás kedves alakját, ki mindaddig az ablaknál állott, míg az utca kanyarulata el nem zárta szemét elől a menetet. Fűrédi szemtanúktól hallottam, hogy ily gyönyörű, magasztos és eszményi ünnepeket még soha sem láttam, s a kirándulók is azaz az érzéselő távoztak a primástól, hogy aligha lesz több ily szép napjuk az életben.

— **Öngyilkos szándéku öreg.** Rosz volt a viszony Misangyi István tettye-utcai 33 éves külvárosi gazda és családja között. Az öreg külön is lakott a ház hatuló részében, egy szobában. Tegnap este anynyira erőt vett rajta az elkekeredés, hogy egy negykerajeros bicskával elnyasztotta a

balkarja bőrt. Tovább nem bírta a bicska; pedig az öreg Misányi az ercit szeretve volna kibugyogni látni. Így is sok vér folyt ki a megvágott karjából, mire a család észre vette a bajt. Az előhívott rendőrvos bekozotte az öreg sebet és a közkórházba szállította.

— **Próbásokok a kórhózból.** Kalandos módon akart kikerülni a kórhózból Kovács Anna nevű szabolcsbányai cseledeány, ki már hat hónapja szívja a városi közkórház bujások orszálgának karbólal dezinficiált levegőjét. Az éjjel összekötött három lepedőt az ablak kereszt fájához erősítette, azt n a sötétben leereszkedett. Mikor az első emeletig lecsuszott, a föld fele pillantott, s ekkor megjéved a mélységtől, melyet ő a sötétben feneketlennek képzelt, elajult s leessett a magasból. A földön nyúlósgott a szerencsétlenül járt szőkevény, s ekkor ért oda a rendőrájrat, mely egy férfialakot is látott elszaladni a kórház fala mellől. Hogy az a férfi ki volt, nem tudta meg az ájrat. A leány, akit visszavitték a kórházba, úgy adja elő a dolgot, hogy ő csak kislétképpen ereszkedett le a kötélen, tulajdonképpen egy másik beteg, egy asszony akart szökni, aki őt küldte előre kipróbálni, vajjon elég erős-e a kötel, s az a férfi ez asszony férje volt.

— **Iskolai látogatás.** A természetudományi osztály szakértői d. e. II. óra után a gináziumi szertárakat vizsgálták meg s különösen a tanári könyvtár nyerte meg tetszőket, mely szép elrendezésével és műveinek nagy számával igen jó hatással van a szemlélőre.

— **Lopás a vasutón.** Tóth István talpai gazdatiszt panaszt tett a pécsi rendőrkapitányságnál, hogy mikor július elsőjén Laskafalu állomáson felszállt a vonatra, észrevette, hogy a kettős fedélű remontoir aranyórája, mely ézsen láncban lógott, eltűnt a mellénye zsebéből.

— **Képviselő beszámoló.** Július 10-én tartotta beszámoló beszédjét Baranyai-Sellyén Jeszuszy Ferenc, a szentlőrinci járás képviselője. Az érkező képviselői lovas bandérium fogadta, délután a Casino kertjében társas összejövetel este pedig társas vacsora volt a nagy vendéglő termében a képviselő tiszteletére.

— **Pécsi kórházak látogatása.** A vándorgyűlés alkalmából Pécsert egybegyűlt orvosok esaknem teljes számban ma reggel 8 órakor elindultak Chyzer Kornél dr. miniszteri tanácsos vezetésével a pécsi kórházak meglátogatására. Először a katonai kórházak nézték meg. Itt Müller törzsorvos, Thomann ezredorvos és Rónay dr. főorvosok fogadták az érkezőket. kik elismerőleg nyilatkoztak az ott tapasztalt esin, tisztasság és kényelmes berendezés felől, különösen a *bakteriologia* laboratorium tetszett a szakértőknek. Majd a városi közkórházba mentek, hol Erreh La-jos dr. *Schwartz* Frigyes dr. *Pick* Ignác és *Kaufér* Mór dr. orvosok fogadták az érkezőket, majd Erreh Lajos dr. kórházi igazgató kalauzálása mellett az összes termeket, furdó szobákat, sebészeti műtőtermeket, a gőzre berendezett konyhát és mosókonyhát, a megfigyelő osztályt, fertőtlenítő kamráit és az új építkezéseket tekintették meg. Verébely dr. kifogásolta, hogy a kórház a Rodolfinum és a szegényház közé van építve. Erreh igazgató pedig hozzátette, hogy a most épülő epidemiai kórház még rosszabb helyzetet ad az előbb említett két épületnek, de erről tenni nem lehet, minthogy ezek az épületek már megvannak. Az összes orvosok abban a meggyőződésben mentek el, hogy a pécsi kórház mint a kórház, a modern kórházak minden kellekével ellátva s a mai kor igényeinek berendezve, mint ezt nyíltan ki is fejezték. Chyzer Kornél dr. miniszteri tanácsos teljes meglátogatását fejezte

ki és megígérte, hogy még egyszer ki fog menni a közkórházba. A közkórház meglátogatása után az *igalmasság* kórházak nézték meg az orvosok, hol Chyzer Kornél dr. fejezte ki elismerését. Pataky Luevidus pécsi rendház főnökének köszönetét fejezte ki, hogy az igralmasság rend ekkora osztályt tart fenn ingyen.

— **A nemzeti kaszinó építkezése.** A kaszinói építkezés ügyében kiküldött bizottság küldetésében eljárva, a ma délután tartott választmányi ülésben terjeszté meg jelentését, mely szerint a Kirstein Agost megépítését által 123,687 frt 00 krral megallapított terv adatait Schlauch Imre pécsi építésznek, azon megbízással, hogy ez a tetszetős és a modern kor követelményeinek teljesen megfelelő terv költségeit — a lényeg megváltoztatása nélkül redukálja. E megbízásnak megfelelőleg Schlauch építész a költségeket lezsalította 105,826 frt 81 krra. Ezen felül leenged meg Schlauch 1) általában 5826 frt 81 kr, 2) a falak vastagságának szabványrendeleti vastagságára címen 6000 frtot. 3) Szobrászmunka megtakarításért 2000 frt. 4) beépített terület kevesebbsért 3000 frtot. 5) Regi anyagen megkímélésért 5000 frtot mi összesen 21,826 frt 81 kr. költségkevesebb-
lelnek felel meg és így az építkezés csak 84,000 frtba kerülne, mely összegert Schlauch építész kötelezi magát az új épület utcai részét 1895. június 1-ig; a többi részt 1895. október 1-ig használató állapotba adadni, meg az esetleges többmunkalokért sem tartva igényt semmire.

A költségek tehát így alakulnak:

Építési összeg	84,000 frt.
Régi adósság	19,000 frt.
Berendezés	12,000 frt.
Vízvezeték bevezetése	6,000 frt.
Villamvilágítás	6,000 frt.
Összesen	127,000 frt.

Ez tehát azon összeg, melyre a kaszinónak tényleg szüksége van, amely költségek költségei minden tagdíjmellet nélkül, a kaszinó saját jövedelméből törlesztethető lesznek nemcsak, hanem még évenként főlegleg is marad.

— **A tolnai huszártisztek párba.** Mult szerdán éjjel cigánymusiká mellett, vigan mulatoztak a tolnai huszártisztek. *Krantil* huszárkapitány felállt, hogy tisztozt mondjon, melybe *Kraft* Ferenc huszárhadnagy beleszólt. *Kolossa Géza* hadnagy figyelmeztette *Kraft*ot, hogy óvakodjék a közbeszólásoktól, mire szóvaltság támadt, minek az lett a vége, hogy *Kraft* arcuzl utotte Kolossát. A mulatság rögtön abbanmaradt, mindenki hazament. Masnap *Kolossaváry* tolnai alezredes Szekesférővára utazott, hogy az ügy elintézéséről az ezredparancsnoksággal tanácskozzék. Az ezredparancsnokság piztyol-párjait állapított meg háromszori golyóváltással, 25 lépésről 5-5 lépés avanszáll. *Kolossaváry* meg aznap visszatért Tolnára és közölte az ezredparancsnokság határozatát. A segédek — két kapitány és két főhadnagy — egy kis erdőt jöltek ki a parjaz színhelyel a dombori-ut mellett, közel Fadd községhez. Párj-orvosok voltak: *Tanárky Arpad*, szegszárdi kórházi főorvos és *Szrámek Jozsef* tolnai ezredorvos. Csütörtökön hanali 3 orkaijelenek meg a felek a kitűzött helyen. A segédek kimertek a lepeseket és megtöltötték a piztyolyokat. Ott lépest előre menve hatszor löttek egymással az ellenfelek. A hatodik lövés *Kolossae* volt és az a lövés furdott *Kraft* mellebe. Sebezt, mert a golyó kijött a hátán, a két orvos gyorsan kimosta és bekötözte, aztán hordagyon katonák vittek lakására a sebesültet. Sebe nem feltétlenül halalos, mint azt az első órákban mindenki hitte, az orvosok már biznak felgyógyulásában. — *Kraft* Ferencnek már sok párba volt, de eddig még sohasem

sebesült meg. Kitünő vivő híreben áll, *Kolossa*, ki ket év óta van Tolnára, igen jó viszonyban van a polgársággal, mindenki szereti őt. Kiisse nagyott hall s emiatt nemcsakára nyugdíjaztatni fogja magát. Különbön pedig boldog völegénye *Fugerd Marisának*, a *Drasche* br.-tele uradalmi főerdész leányának.

— **A triklicis koldus.** Az a szerencselen siketnéma, kit a rendőrség igazoló okiratok hiánya miatt letartoztatott, még mindig vendége a rendőrporkolobnak. Nincs zár alatt, szabadon jár-kele a városáha udvarban, de észbe se jut, hogy megugorjak. Szép csendesen viseli magát s akit az udvaron állók közül pletykára kapk, annak lyukat beszél a gyomrába, már tudinulja a maga módja szerint — nema lyukat. Tegnap *Szikensy Zsigmond* dr. és *Scherer Istvan* siketnéma-intezeti igazgató, kik tudvaleg itt időznek, meglátogatták a rendőrkapitány kerelmére s beszéde igyekeztek vele elegyedni; de a triklicis-tudós nem értette meg a siketnéma-tudósokat, sem eztek őt s így kárbeszélgett az igyekeztek, hogy valamit kitudjanak töle illetősegi helyéről és egyéb viszonyairól. A vidékéről ahol a lapokból olvasták az érdekes ember felől egyre-másra érkeznek fölvilágosító levelek a rendőrkapitánysághoz; ezekből azonban csak annyit lehet megtudni, hogy hol s merre jár a triklicis lovag, akinek egyebek mellett szenvedéye a messzelo-keparálás, s így erős konkurrenz az öreg *Keplernek*.

— **A D. G. T. igazgató elnöke.** Erényi *Ullmann Lajos* tegnap este érkezett városunkba, hogy a mai nap folyamán a Duna-gőzhajozási-társaság szembánya műveletét megtekintesse. A kiváló szakférfi holnap ismét elhagyja városunkat.

— **Csepej Zoltán Elek** cs, és kir. tabornok, a m. kir. honvédelvőszágh főfelügyelője ma Schlippenbach István gróf vezérnaggy dandárparancsnok jelenlétében szemlét tartott a 10. honvéd huszár ezred fölött, s a kikepezés fölött teljes melegegedésének adott kifejezést. Különösen a potlovakkal volt melegegedve, melyeket *Kálmán* ezredes ez ében vásárolt és melyeknél zsebbeket a tíz honvéd huszár ezrednél nem talált. Ma, kedden este a nemzeti kaszinó nyári helyiségeben Zoltán vezérnaggy tiszteletére a 44-ik gy. ezred zenekara játszik.

A magyar orvosok és természetvizsgálók pécsi vándorgyűlése.

A természetudományi szakosztály alakuló gyűlése.

A reáliskola igazgatói iródlájában tegnap délután folyt le a természetudományi szakosztály alakuló gyűlése. Entz Géza műegyetemi rendes tanár, a magyar tudományos akadémiának tagjának előnközte alatt, ki már három evtzede működik az orvosok és természetvizsgálók vándorgyűlésén. Udvozi a tagokat és köszöntet fejezi ki a városnak a szives fogadtatásért. Konstatálja, hogy a biologiai tudományt a vándorgyűlések sora teljesen átalakítja, megemlékezik a VI. pécsi nagygyűlésről és megholt tagjairól, s fölhozza a természetvizsgálók figyelmét *Lang Adolf* Ferenc 1845-ben tartott értekezletére, melyben a *külföldet meglátogató* a görösövi növény terményekről értekeztek, melyek, mint elősdiék az emberi testen előfordulnak. *Lang* előadást tartott, hogy ő arra az eredményre jutott már 1845 előtt, miszerint az élő állati testnek azon részein, melyek valamely elfajulás által erre mintegy alkalmasítva vannak, a növények alantibb osztályai nemeknek tenyészése lehetséges. Entz megemlíti, hogy a tudomány ezen irányba terelőnek névsorába *Langnak* a neve nines fölvéve, s csak igazságot szol-

gáltattat a megboldogultnak, mikor kinyitkozott, hogy ő ezzel a felfedezésével a külföldet megelőzte.

A megnyitói beszéd után a megalakulás következett. Elnökök lettek Incezy Dénes, Dischka Győző és Péter János, jegyzők: Maksay Zsigmond és Magdiés Gáspár, a választmányt a központi és helyi választmány, valamint Szilvecz Lajos dr. ur képezi.

A gyűlés után közp. vál. egy bizottságot küldött ki Entz elnöklete alatt a helybeli iskolák megtekintésére, melynek tagjai Simon János igazgató, Lendl Adolf műegyetemi magán tanár és Stenényi Hugó budapesti főgimn. tanár, mely bizottság a reáliskola megtekintésével kezdte meg működését és az ott tapasztaltak fölött a legnagyobb elismerését fejezte ki, miről jegyzőkönyvet is vettek föl.

Orvos-sebészeti szakosztály. Az orvos-sebészeti szakosztály tegnap délután alakult meg. Elnöknek ideiglenesen Szabo Dénes dr. kolozsvári egyetemi tanár választották meg, ki e tisztelet hosszabb beszéd kíséretében foglalta el, a mennyiben jellemzte a viszonyokat a *kolozsvári egyetem* s kérte a gyűlést, miszerint tekintettel a közelendő millenniumra, egy bizottság küldessék ki, mely memorandumot szerkeszsen és adjon be a kormányhoz ezen egyetem kibővítésére, illetőleg újraszervezése érdekében. Utána megválasztották az egyes ülések elnökeit s egyhangúlag megválasztották: dr. Mendl Lajos, dr. Vissz Pál, dr. Prochársd József, dr. Schöchler Miksa, dr. Eröss Gyula és Hovay Béla urak. Majd a választmányi bizottságot és a jegyzőket választották meg.

Tudományos estély. Lakits Ferenc dr. központi titkár a belvárosi népiszkola zene-termében tegnap este 6 órakor tartotta meg népszerűen tudományos előadást: „*A szerencsés élet létezése a földön kívül*” címmel. Az előadásra a szakkérfiakon kívül nagyszámban hallgatósg is gyűlt egybe, sőt a szép nem is nagy számban volt képviselve. Az előadás ködkepekkel volt illusztrálva, melyhez a fotográfiaikat a hernői esillagvizsgáló intézet igazgatója engedte át, s melyeket Magdiés Gáspár főgimnáziumi tanár vitetett. Miután előadó sorban fölemeltette úgy a nagy, mint a kis, az álló, valamint bolygó esillagokat, kimutatta, miszerint a mi Földünkhez hasonló szerves élet az eddig ismert esillagzatoknak csak egyikében lehetséges, de csakis lehetséges, mert bizonyította adatokkal ez nines, s ez a *Mars*. A fölolvást érdekes és tanulságos előadásának végén a közönség lelkes tapsokkal jutalmazta.

A mai előadások.

Természettudományi szakosztály. Elnök: Incezy Dénes főgimn. igazgató. Jegyzők: Maksay Zsigmond főreál, és Magdiés Gáspár főgimn. tanárok. Az ülést az elnök rövid szavakkal megnyitván, felkérte Dischka Győző reáliskolai igazgatót, hogy „*A fűző hangszereit elmeletéhez*” című előadását tartsa meg.

Helmholtzsal, a nagyírthi physikus-sal ellentétben állást foglal el a kérdésben és kitünően sikerült kísérletekkel bizonyította be állításának helyességét. Foglalkozott az ajkajpsík hangjelenségeivel, kimutatván az ezen hangjelenségek magyarizárára nézve elfogadott nézetek helytelen és téves voltát, majd pedig az idezett tünemények megfigetésére egy új, *altala több kísérlettel támogatott nézetet ismert meg*, melyből ezen bonyolított hangjelenségek minden erőltetés nélkül, szabatosan megmagyarázhatók. Különösen sikerült volt a mi Helmholtz-czal szemben a felzöngök keletkezéséről és azok számáról mondott, mindenütt kísérletekkel szigorúan igazolván állításait, melyekről a zener —

különösen a sípok hangszereit illetőleg — egy új vizsgálódás irányát kijelölte.

Logius, világos, szép előadása rendkívül nagy tetszésben részesült a szak-tudósok előtt úgy, hogy az elnök legáltalában köszönetének szavazása mellett kijelentette, hogy *a vándorgyűlés kötelességének tartja a nagyérdékű és a physikai iradalmában nagyfontosságú kérdéseket a legszélesebb tudományi körökben való terjesztését, ezért felkérte, hogy a nagyérdékű dolgozatát adja át a vándorgyűlés kiadványának, a természettudományi közlönynek.* Ezután bemutatta Dischka saját szerkesztői szökőköztát 3 főle példányban; a kezdetleges és legtekintetesebb szerkesztésben. A szakstudósok előtt a köszlők is nagy tetszésben részesült. Sőt elhatározták, hogy igyekezni fognak ez egyszerű és praktikus szerkesztői szökőköztáknak az összes hazai intézetekben való behozatálá iránt meghatalmat indítani.

Ezután Entz Géza műegyetemi tanár tartott „*A Trichadinopsis paradoxa*”-ról előadást. Elegáns szakszerű előadása mindvégig lebilincselte a hallgatósg figyelmét, előadásának érdekességét szép rajzokkal emelte ki. Végül dr. Szerényi Hugó budapesti főgimn. tanár az ásványok olvadására vonatkozólag kritikai áttekintést adja azok régebbi és újabb buvárlásainak. A fiatal tudóst élénken megjelénzték. A szakosztályi fölolvásait holnap folytatja.

Orvos-sebészeti szakosztály: Elnök dr. Mendl Lajos, jegyző dr. Doktor és Preisch. Előadók:

1) Eröss Gyula egyet. m. tanár: „*A tussis convulsiváról*”, melyben B évi tapasztalataira támaszkodva a gyermekbetegség ellen a „bromophort” ajánlja.

2) Dr. Donath Gyula egyet. m. tanár példák kapasan: „*A recidiváló arcideghüdekekről*” szol.

3) Preisch és Vass dr.-ok: „*A keserű anyagok befolyása a gyomor működésére*” című értekezésükben a gyomor atoniálát saját kísérletezések alapján amurumokat ajánlanak.

4) Gröss Gyula: „*Mikor adjunk a gyermeknek bort?*” fölolvásában az alkoholkáknak a gyermeki szervezetre való káros hatását tárgyalja, valamint azon indicatit, mikor szabad a gyermeknek bort adni.

5) Dr. Feuer Nathaniel egyetemi m. tanár „*Distichiasis műtékekről*” értezik.

6) Dr. Gröss Emil tanárhelyettes: „*A szemteke enucleatiojának indicatioról*” című igen érdekes és tanulságos értekezésében szemben az ajánlott megbízhatlan pótló műtékekkel 306 eset kapasan kimutatta, hogy az enucleálás az egyedüli veszeltytelen biztos eljárási sympathicus gyuladás megállítására.

7) Alder Adolf dr.: „*Adat a bélzárdások elleni véres mütét esettanához*” ez. szabad fölolvásában a kizárt sérv egy igen érdekes esetét mutatja be praeparatunként.

8) Dr. Temesváry Rezső: „*A tejelválasztás némely rendellenességeiről*” példák kapasan tartott rövid, magvas előadást.

A társadalmi szakosztály ülése d. e. fél 10 órakor kezdődött Eröss Gyula egyet. m. tanár fölolvásával, ki 20—25 főre menő közönség előtt a közegyleg szorult gyermekek gondozásáról s neveléséről mint ideális föladrót, szóval a *lelenc úgyról* beszélt. *Allami letelezés* fölállítását veszi kilitátsba, melynek előmunkálatai már folyának is, még pedig nagyon kedvező irányban. Fölolvásának befejezte után a jelen voltak a *szakosztály elnöke* Pechy József tolnai prépost-plébános, jegyzőjévé dr. Gluek választották meg. Ezután Kozár Gyula theor. tanár szözlött a transzfornizmusról, a Darwinismusról; sikerült föl-

olvasása majdnem 1 és fél óráig eltartott, melyért zajosn megtapsolták. Dr. Schöchler Miksa a fölolvás munkájában a pápa legutóbb kiadott encyclicáját látja, mely szerint a természettudományok modern irányában való művelése nem ellenkezik a hit dogmáival. A délelőtti fölolvások sorát dr. Berkeits Mór báltászeki orvos fejezte be, ki az orvosi tudomány fejlődését tárgyalta. Szerinte amit az ókor e tekintetben fölhalmozott, az a középkori vandallizmus s asketizmus lerombolta; míg végre ma már elfoglalta az orvosi tudomány az öt megillett helyet a többi tudományok között. Megjelénzték az érdekes és tapasztalatokon épült fölolvásait.

Elnök köszönetet mondott a fölolvásoknak s a délelőtti fölolvások sorát berekeszté.

Gyógyszerészeti szakosztály. Elnöknek Rozsnyai Mátyas aradi gyógyszerész lön megválasztva, ki hosszabb beszédben üdvözölné a tagokat, sajnálatlalt említé, tel, miszerint az érdeklődés a gyógyszerészet iránt nagyon is mecsappant, s rámutatván ennek okára, a baj elhárítására szóltja tel a jelenlevőket. Utána következtek a szakelőadások, melyeket dr. Molnar Nándor nyitott meg: „*A Tubera acaniti szövet szerkezetéről*” című értekezésével.

Újabb jelentkezők. A vándorgyűlés tagjaila ma délig a következők jelentkezők: dr. Szekeres József korh. főorvos Nagy-Kanizsa, dr. Schmideg Zsigmond Vaszló, dr. Preiss H. Budapest, dr. Scherer Istvan Budapest, dr. Weinberger Jakab dr. Bácskai Arad, Pechy József prépost Tolna, dr. Fodor József egyet. tanár Budapest, dr. Reish Adolf tl. járóorvos Siklós, Sipóc Istvan gyógyszerész Pécs, Sipóc Lajos vegyész Karlsbad. — Az eddigi jelentkezők száma 148.

Színház, irodalom, művészet.

**** Előadások a végéből.** A végéből, de a javából való volt a tegnap, melyen egy Suppé-féle kedves régi „ismerős”-szel vol szerencsés találkozásunk. A *„Tíz leány és egy férj sem”* kecses apró dalai a jobb időköt juttatták eszünkbe, amikor az operett-irok nem „dolgoztak” inveni: nélkül, nem lopkodtak a közönség által már télig elfelejtett partitúrákból, hanem *teremtettek* meg pedig szép, fülbeaszó eredeti melodikát, banalitást ment, szinte navet, de szonizista dalocskákat, s minde-nek fölött irtak e dalocsák mellé magasa-bb zenei tekintetűek alá eső muzsikát, mely nem harsog a katonabandaszérű marsoktól meg a sablonos valecokról, hanem cseng-bong, csilingel, hogy szinte bizserg bele az ember minden porékjába. Az a generáció, mely csak most kezd ál-lando színhazi publikumma válni, nem is tudja, mi volt az operett hajdan, s mi az igazi, a hamisítatlan, a romatlan operett. Ennek a generációnak a kedveert is nagyon helyes, hogy elővegyenek egy-egy régi keletti s mindig becses operett t; a rigből, de a javából, amivel egyszerűsá-mind ünnepet szerzenek a szép muzsika kedvelőinek. Az egy fölönasos kedves operett, melyben ma operett három föl-vonásra való muzsikája telenek ki, jóit előadásban került szíre, amiert nem is kétség elismeréssel lenni *Kézi Julisának* aki eddig meg minden szerepbe leket öntött, *Polgár-nak*, aki ez egyszerű korlát közé szorította tolnai vagyonását; *Juhász Iltának*, *Kállai Lujának* *Lévai Sarának* és *Fodor Ilonának*, akik meg-erősítették a kórust, azonkívül tapsra méltó enekelték el csinos betét-énekzamatok. *Zuojevski* karmester is *ra szolgált* az elismerésre ez operett betanításának precizitásért, sőt a zenekar se maradjon

megdicsejden, mert ezuttal korrektség jart a legjobb igyekezet nyomán. Csak Sz. Nagy Imrénének nem szavazhatunk elismerést, aki Páris-t se szépen nem ekelet, se jól nem játszotta. Napról napra látszik a visszaesés az egykor johangu tenoristán, akin sokkal hamarabb teljesedett be a sorok írójának nagy kijelentett jövőlése, hogy t. i. Nagy agyonenkeli a hangját, ha a módzseres éne léshöz nem folyamodik, — sem mint e beteljesedést a jövendő akkor gondolta. Kár, hogy így van, mert a Nagy szép, fejlettesre érdemes, nemesebb hangjának kevés olyan ószinte és őnzetlen elismerője volt, mint épp e sorok írója, aki felvéve e figyelemre méltó hangot tette meg akkor jó akaratú ítéset. — Az opepette „A szülői ház,” Karcag Vilmos egyfolyónas dramolejt előzte meg, melyben *László és Lévi* Sárka csvevtek el néhány idilli jelenetet. Közönség — ha vesszük a nagy meleg-séget, meg azt, hogy a színi szezon végen vagynuk — elég szép számmal volt a szinkörben, különösen ismét sürden a földszint első telen és a páholyokban. (p.)

A dogg és a kóristáné.

(Megtörtént.)

A Király-és Percel-után, aztán meg az Irgalmasok-utájában minden nap látható egy hatalmas dogg, névszerint Abaco. Azt is megmondom, hogy miért látható eskákis ebben a három utcában az a négy-lábu előkelőség. A Király-utában azért, mert ott lakik; a Percel-utában azért, mert a Sillayhoz jár naponta Gabel-frühstückre; az Irgalmasok-utájában pedig azon okból, mert a Bedő-kávéháza jár oszonáni, nem ugyan Abaco, hanem a gazdája Kovácsos János ur, nyugtalomba vonult zálogház- és többszörös háztulajdonos.

Kovácsos János ur és Abaco elváthatlan *kusz*-pajtások voltak. Ahol Abaco látni lehetett, Kovácsos János ur is mindig ott volt és viszont. De nagyon jól is összeillettek egymáshoz; a dogg is követi volt, de Kovácsos urra se lehetett volna ráfogni, hogy diurnista; Abaco az ő sárga-rézrel kivert fényes nyakláncával, a gazdája pedig hatalmas aranyláncával imponált boldognak boldogtalannak; Abaco *öbrázlat*-ja is méltóságos komolyságg áradt el, Kovácsos János urat se látta még senki emberfia mosolyogni valaha; (egyszer mosolygott, azt is megbánta!...) Abaco s gazdája között mégis volt valami esekelyke különbség; az t. i., hogy Kovácsos ur nem viselt — szájkosarat.

A közelmúlt napok egyikén valami pikáns opepettet adtak az arénában. Kovácsos ur is elment végig élvezni a darabot. A színpadhoz közel egyik loge-ban üldögélt szerzetes hitvesével. Erőll a hölgyről csak annyit tudok, hogy bár nem volt valami nagyon fiatal, de azért elég — csunya volt s rettenetesen ragaszkodott Kovácsos János urhoz; amit ugyan ez utóbbi szívesen elengedett volna, de ebbéli ahjának soh'se volt bátorsága szavakban is kifejezést adni; nem pedig azért, mert jól ismerte a felesége — kezejárását.

Ahogy a páholyban üldögélnék, Kovácsos ur egyszer csak elkezd fészkelődni; egy kis kóristáné formás idomán akadt meg a szemé. A kis kóristáné t. i. eskahmar észreveszi Kovácsos János urat, kinek gyémántos mellúje csakugy sörta a sugárkéveket a színpadra. A kis kóristáné bájosan mosolyog a — gyémántos mellúje.

Kovácsosné ó nagysága is fészkelődik; majd előnti az epe s mérgeben nagyot esip Kovácsos ur lábászárán.

— Parancsolsz valamit édes? . . . — kérdi ez fölszisszenve.

— Mit kaesintgatsz arra a fösztékes komédiásnéra te kujon, talán nem elég neked egy asszony mi?

— En kaesintgatok . . . édes anygalom hogy gondolhatsz ilyet?

— No azért ám, mert itt tüstöntübe kikaprom a szemeidet. Ismerhetsz már János . . .

— Ismerlek a . . . anygalom.

Tegnap délelött Kovácsosné kecsesen ballagott haza a esöndes-miséről. Utját véletlenül a *Paradicsom-utca* felé veszi.

A mint megy-mendegél, hát uramfia egy emeletes ház kapuja előtt meglátja a dögöt.

— Mit kereshet itt az én uram, itt a paradicsom-utcában? — kérdi önmagától s aztán megszólítja a dögöt:

— Kumm her Abaco!

Abaco nem mozdul, csak a farkát esóvájlja.

— Abaco itt a gazda is?

Abaco titokteljesen hunyorgat.

— Mit csinál itt a gazda Abaco? aranyos Abaco?

Abaco még sokkal titokteljesebben hunyorgat, mire Kovácsosné ó nagyságán erőt vesz a kíváncsiságg s belép a kapu alá. Okosabban tette volna, ha nem lépett volna be. Majd elhul jétedében, mikor itt egy ajtó fölött megpillantja azt az átkos névjegyvet: Bájóvjegy Tantalina kardosnó. Rettenetes gyanu ébred szívének mélyesége fenekén s majd elájul; de aztán eskahmar megkeményíti magát s várakozó állást foglal a kapu alatt. Abaco fájdalmasan nyöszörög (az állatok előre érzik a közelgő zivatart.)

Egyszer csak kinyílik az a bizonyos ajtó s kilép rajta Kovácsos ur, még pedig igaztalan derangit állapotban. A nyak-kendője felcsuszszva stb. stb. Az asszony:

— Huh te zsvány! . . .

— De aranyos . . .

— Azt gondolod én is kóristáné vagyok, hogy aranyosnak titulálsz? mit kerestél itt?

— Hát izé —

— Izé? . . . nesze te zsvány! . . . puff . . .

— De kedves —

— Mit? . . . kedves? . . . ne neked kedves, puff . . . koll neked komédiásné? puff, puff! . . . nem elég neked egy asszony? . . . puff, puff, puff, puff!

A végtelenségig irhatnák ezt a veszedelmes puffot, csakhogy én hamarabb elfáradnék, mint Kovácsosné ó nagysága, kinek kezzeiből oly gyorsan hullottak a csapások, mint a megolygzott istennyih.

És ennek az egész patáliának nem volt senki más az oka, mint az a szegény — *Abaco*.

— ok — oly.

TÁVIRATAINK.

A főrendiház mai ülése.

Budapest, jul. 5. (Eredeti távirat.)

A főrendiház gyengén látogatott ülést tartott, melyen a képviselőház által elfogadott törvényjavaslatokat elfogadta.

A főrendiház részvéte.

Budapest, július 3. (Ered. távirat.)

A főrendiház mai ülésén Szlávay József elnök meleg szavakban emlékezett meg Franciaország meggyilkolt köztársasági elnökéről, Carnotról. Indítványozza, hogy a főrendek fejezzék ki részvétőket a meggyilkolt családja és Franciaország gyászja iránt. Javá-

solja, hogy ezt a ház jegyzőkönyvében fejezze ki a főrendiház. Az indítványt elfogadták.

Bezárt banküzlet.

Budapest, jul. 3. (Eredeti távirat.)

Ma a rendőrség Lóry J. bankját, a „Magyar Mercur” kiadójának üzletét bezárta. Lórytól a felek tömegesen követelték vissza betéteiket és ő *kepleten valamennyi felnek pénzét visszaadni*. A rendőrséghez följelentés érkezett, mire ez a könyveket lefoglalta és az üzletet bezárta.

A Carnot elleni merénylet szálai.

Páris, július 3. (Eredeti távirat.)

A rendőrségnek biztos adatai vannak, hogy a lívornói szerkesztő *Bondi* ellen elkövetett merényletet azon hetek egyike követte el, kik esküvel határozták el, hogy az *államfog ellen merényleteket követnek el*. Tartanak attól, hogy a merényletek ideje nem jart még le. *Angliában intézkedtek a komplotban több részben anarkista letartóztatása tárgyában*.

Az üszöghi birtok — eladva.

Bécs, július 3. (Eredeti távirat.)

Mint értesülünk, ma írták alá Bécsben a szerződést, melynek értelmében az üszöghi uradalom 8600 hold terjedelemben, özv. *Biedermann* Erzsébet asszony tulajdonából, Nagy Sándor országgyűlési képviselő apósának, *Gross* Antal monoki nagybérlőnek birtokába ment át. Vételár 1.900.000 forint fundus instructussal és idej természetel együtt. Ezen uradalomhoz tartozik Üszögh, Gustáv-műve, Pusztamalom, Vaskapu.

Hivatalos árfolyamok jegyzései a budapesti áru- és értéktözlésén.

(A Pécsi Újság eredeti távirata.)

Június 30.	Pénzb. árt. o. é.
5. Magyar. kel. vasut áll. kötv. 1876-ból . . .	123.50
6. Magyar. földt. kötvény 4%	95
7. Italmérségi jog megváltási kötvény . . .	100
8. Horvát-szlavon földt. kötvény	96
9. Magyar. nyemeresorsjegy kötvény	149.50
10. Tiszaszab. es szegedi sorsjegyközlés . .	142.25
11. Osztrák járadék papírban	98
12. Osztrák járadék ezüstben	97.75
13. Osztrák járadék aranyban	121.25
14. Osztrák koronajáradék 4%	—
15. 1860. evi osztrák államsorsjegy	147
16. Osztrák-magyar bankrészevény	1010
17. Magyar hitelbank-részevény	440.75
18. Osztrák hitelintézeti részevény	350.80
19. Osztr. magyar. államvasuti részevény . .	338.75
20. 20 frankos orosz (Kupoleondy)	9.97
21. Német birodalmi marka	61.50
22. Londoni vista	125.40
23. Parisi vista	49.85
24. 20 márkás arany	12.28

— Hungária országos magyar vajkvitelii részvényszássa a címe annak a vállalatnak, mely Budapestben a magyar. kir. földmívelésügyi minisztérium támogatásával egy millió korona alapítókével logujabban megalakult. Lapunk mai számban közöljük ez új vállalatnak a gazdaközönséghez intézett felhívását, mely tudatja, hogy üzleti működést már megkezdte és hogy vajtermelekre vonatkozólag bejelentéseket elfogad, valamint, hogy tejgazdaságok berendezésére kasszageszen nyújt segédkezet a termelő gazdknak.

Felölös szerkesztő és lapulajdonos:
LENKEI LAJOS.

Nyomatott a „Pécsi Újság” nyomdájában.

A cs. és kir. 44-ik számú Albrecht Főherczeg tábornagy nevét viselő gyalogezred történeti korrajza.

— Az ezredparancsnokság rendelete folytán szerkesztette: HOHOLIN GYULA, ezredbeli főhadnagy. —

(2)

Még alakuló félben volt az ezred és már is részt kellett vennie egy lázadás elnyomásában, de mindez a további szervezést korántsem zavarta meg, mert *Clerici* gróf a legnagyobb anyagi áldozatoktól sem rettent vissza.

Milanó városában volt ugyanez év *augusztus hó 24-én* az ezred felett az első szemle, a melyre ez már két gránátos és tizenöt közönséges századdal, összesen 1568 emberrel vonult ki.

Akkoriban még *VI. Károly* császár „katonai szabályzata“ volt mérvadó.

Érdekes tudnunk, hogy akkor minden századnak volt egy zászlója és azonkívül minden zászlóaljnak kettő.

Kivonuláskor a századok felállítása tulajdonosaik rangjaihoz mérten történt, a legfitalabbak középen állottak, a szárnyakon pedig a két gránátos század, ez utóbbiak 3 sorban, a többiek 4 sorban.

Öltöztetik térdig érő fehér kabát, német nadrág és bokatakaróból állt; a hajtőka színét az ezredes határozhatta és választhatta meg.

A felszerelés egy szuronyos, töltővesszővel ellátott kovás puskából állott; ehhez egy tölténytáska 40 tölténnyel, melyeknek $1\frac{1}{2}$ latos golyóik voltak.

A tölténytáska egy tenyérzsélességű szíjon a bal vállról a jobboldalra, a bőrönd a jobb vállról a baloldalra lógott alá. Ezen kívül minden embernek volt egy löporos-tülke.

A tiszteknek hosszú egyenes kardjuk és alabárdjuk volt.

Az ezred kiegészítése toborzással eszközöltetett; a tisztek felvételi, beosztási, valamint felszerelési költségeit mind maga az ezred tulajdonos viselte.

1744-ben az ezred a hadsereg illetéki kötelékébe lépett.

A napi illetékek a következők voltak: őrmester 15 kr., szakaszvezető 8 kr., számoló 14 kr., tizedes 8 kr., irnok-lövész, őrzető és közlegény 5 kr., a hangász 4 kr.

Az alkalomra, hogy az új ezred magát kitüntethesse, nem kellett sokáig várni, mert ép ezen időben egy Porosz- mint Bajor- és Szászország **Mária Theresia** fiatal királynék örökös tartományait meghódítással fenyegették; a pozsonyi országgyűlésen a fiatal királynő a magyarok hűségéhez folyamodott, s a nemzetet a legnagyobb lelkesülésig ragadta.

A hallatlan igazságtalanság megtorlására a monarchia többi tartományaiban is a csapatok felszereléséhez láttak. Hatalmas hadseregek vissza verték az ellenségeket, s nemesszivű, bátor *fejedelemszonyunk* országai birtokában maradt.

Időközben Spanyolország az Olaszországra örökölt Osztrák tartományokra igényt emelt.

A francia-spanyol had Coni nevű vár ostromlásához fogott.

Az ostromlók visszaveretésére *ezredünk* is kirendeltetett s a legnagyobb sietséggel kocsikon Milanóból oda küldetett.

Az ellenség sánczai megtámadtattak s az ütközet rövid idő alatt általános lett.

Ezen első ellenséges összeütközésnél ezredünk a tulajdonosa vezetése alatt különösen harczolt.

Már a következő évben ismét dicsően részt vett *ezredünk* a Tanaro melletti csatában.

Az ezred az 1746-ik év vége felé Mantuából Magyarországra rendeltetett; 12 századja Budán, 5 pedig Szegeden lett elhelyezve.

A hétéves háboru. 1756-tól 1763-ig.

A Kolin melletti csatában (Csehország) Daun gróf tábornagy a porosz hadsereget teljesen szétverte.

A Schweidnitz nevű várra történt rohamnál különösen a *Clerici ezred* tüntette ki magát az által, hogy kartácztüzből — egy csillagsánczot vett el a poroszoktól.

A főtisztek közül, a kik ez alkalommal különösen hősiességet alkottak, az által tüntek ki, a történelem az *ezredbeli* főhadnagy Omáti nevét jegyezte fel.

A csapatainknak kedvezett a szerencse későbbben is.

A boroszlói ütközetben a poroszok újólaj nagy veszteséggel lettek megverve.

E véres csatában a gránátosokon kívül *ezredünk*ből egy zászlóalj is résztvett, s a hősiességgel megvédett és sánczokkal körülvett Pilsnitz elleni rohamban különösen kitüntette magát; *Clerici* altábornagy ez alkalommal sulyosan megszebesült.

1758-ban *ezredünkkel* Csehországban találkoztunk; létszáma 659 emberre apadva.

A Hochkircheni meglepő támadás által, a melyben *ezredünk* is részt vett — a poroszok 101 ágyut, 28 zászlót, az egész tábornak összes tábor-berendezésükkel és podgyászuk legnagyobb részét elveszítették.

Gróf Daun tábornagy jelentésében a legnagyobb dicsőrelet említi a hadsereg bátor és férfias viselkedését és azt mondja: „E nap győzedelmét, melyen *császári és királyi felséged* fegyverei oly szerencsések voltak: *Felső- és királyi felséged* csapatai vitézségének és kitartásának, de különösen a gyalogságnak kell tulajdonítanom.“

A Hochkirchen-re intézett támadását illetve különösen említi: „A *Clerici* ezred ezen alkalomnál nagy veszteségben volt.“

A Maxen-i ütközetben sikerült 9 porosz tábornokot, 491 főtisztest és 12000 közkatonát foglyul és 96 zászlót és 70 ágyut zsákmányul ejteni. Ezen ütközetben az *ezrednek* kiváló része volt.

Az *ezred* ez alkalommal a parancsnoktól kikérte magánál az engedélyt, az ellenségétől megszállott terület ellen az első támadást intézhetni. Ennek kivételénél oly nagy veszteségeket szenvedett, mint e hadjáratban egy más ezred sem.

(Folyt. köv.)

Óriási választék

mindennemű **férfi, női és gyermek-**
cipőkben bámulatos olcsó árak mellett

KESZLER SÁNDOR

cipésmester üzletében Pécsen, fő-tér,
városház-épület.

Saját műhelyei.

Javítások elfogadtnak és gyorsan
eszközöltetnek. 4831

Igen fontos találmány!

a „COLUMBUS” cimbalomverőfeje.

Az époly fáradtságos, mint alaktalan pamutozást és cernázást feleslegesen teszi, a mennyiben egyszerűen reáruhazandó a verőpálcára, melyről mindenkor le is húzható; a legfinomabb nemezéből készül, a verőpálcákra ráismét és helyemgubó alakú; megszűntet a pum-tolat tompító hatását s a kellemetlen, kopogás helyett kellemes csengő hangokat nyerünk, sohasem pusztul el, miután esetleges kopás után egy kévvessé forratva, ismét egy újverőfejet pótol; ára a verőpálcák mirósága szerint: frt 2.—, 2.10, 3.— és 3.50. Külföld a „Columbus”-fejek párja 1 frt, fejtalálója a **STERNBERG ARMIN és TESVÉRE** cég, es. és kir. kir. szabadalmazott hangszerpar. Budapest, VII. ker. Kerepesiút 36. sz. — A „COLUMBUS”-cimbalomverő -ézeiszerüségéről kiváló szaktekintélyek elismerő nyilatkozatai tanuskodnak. 4644

Kivánatra nagy képes árjegyzék cimbalmokról és más egyéző hangszerekről ingyen és bérmentve.

Gazdák tejsarnoka

PÉCSETT,

Király-utca 34. szám alatt fennálló házi fiók-üzletén kívül
1894. július 1-től *Ferencziék-bazárja 7. szám alatt*

új fiók-üzletet nyitott,

melyet a n. é. közönség szives figyelmébe ajánl.

A tisztelt vevő közönség kényelmére való tekintettel létesített eme fiók-üzletben folyton kapható a legjobb minőségű tej, tejszín, tejföl, túró, aludtej, kitünő tea- és korona-vaj s a tejsarnokban készülő igen kedvelt gróji, limburgi, romadour és tábla-sajt.

A legújabb mérsékelt árjegyzék kívánatra megküldve lesz.
Viszontelárusítók tetemes kedvezményben részesülnek.

* * *

Raktárhelyiségnek alkalmas tágas előpincét (suterrain) a tejsarnok azonnal bérbevenni hajlandó.

Hirdetmény

A pécsi kir. törvényszék (járásbíróság) mint telekkönyvi hatóság 1894. évi június hó 22-én 14019. sz. a kelt végzésével kiküldött bizottság ezennel közhírré teszi, hogy SOMOGY és SZABOLCS községekre vonatkozólag az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és az 1881. XVI. t. cikkeek értelmében szerkesztendő telekkönyvi betétek készítésének munkálata folyamatba lépve, a helyszíni eljárás Somogy községben 1894. évi **július hó 23-án** fog kezdődni, azután Szabolcs községben folytatattani.

Ennélfogva felszólítanak :

1. mindazok, a kik a telekjegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kifizőtt határnapon megkezdendő eljárás alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel;

2. mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, hogy a tulajdonjog telekkönyvi bekebelezését a kifizőtt határidőig a telekkönyvi hatósághoz intézett szabályszerű beadvány útján kieszközöljék, vagy a telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratok alapján a telekkönyvi bejegyzés iránti kérelmeik előterjesztése végett a bizottság előtt jelenjenek meg, ha pedig telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. XXIX. tc. 15-18. §-ai és az 1889. XXXVIII. tc. 5. 6. 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó telekkönyvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval elmondja és a tulajdonjog bekebelezésére engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait az uton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték-elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve, ugy szintén az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy törlesztési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

Pécsen, 1894. évi június hó 28-án.

Zádor József

betétszerkesztő.

dr Luchkovicz Gábor

kir. albiró.

A

„ H U N G A R I A ”

országos magyar vajkiviteli részvénytársaság értesíti

a t. gazdaközönséget,

hogy irodáját **Budapesten, Dalszínház utca 10. sz. a.** megnyitotta és vajtermelésre vonatkozó bejelentéseket elfogad és vajszállítási szerződéseket köt; **a vajátvé-**
telt azonban csak f. évi október hó 1-én kezdi meg.

Ennélfogva felkérjük a t. gazdaközönséget mielőbbi bejelentkezésre, mert egy vajtermelésre berendezendő tejjgazdaság felszerelése tekintettel a már is beállott tömeges megrendelésekre legalább is 8 hetet vesz igénybe.

Részletes, az egész okszerű vajtermelést röviden tárgyaló szó- vagy írásbeli felvilágosító-
sokkal szolgálunk.

A „Hungaria” országos magyar vajkiviteli részvénytársaság igazgatósága :

Báró Jósika Gábor s. k.,

elnök.

Kunkel Imre s. k.,

vezérigazgató.